

Dalia Marija STANCIENĖ
Klaipėdos universitetas

Reflection on St. Josaphat's Martyrdom in the Context of the War in Ukraine

From the very beginning of the Russian military campaign in Ukraine, i.e. in 2014, there has been a connection with the political ideologisation of religion. In the Pastoral Letter of 2022, the Synod of Bishops of the Ukrainian Greek-Catholic Church writes, that „over the past centuries, every time the boot of the Russian occupier – be it tsarist, Soviet, or putinian – stepped on our land, the Ukrainian Greek-Catholic Church was persecuted and destroyed“. The letter highlights, that „the Russian Orthodox Church is leading its faithful believers into the moral darkness of violence, aggression, and war crimes“. The religious conflict began in the 16th century, when in the Grand Duchy of Lithuania, one of the largest ethno-confessional communities of Ruthenians, the ancestors of today's Belarusians and Ukrainians, broke away from the Orthodox Church of Constantinople and announced the establishment of a new church, the Greek-Catholic Church, or Unitarian Church, which would be subordinate to the Roman Pontifical See. The Council of Brest founded the church in 1596 to bring together and unify Orthodox and Roman Catholic believers. The Unitarian Church played a leading role in preserving the cultural and religious independence of the Ukrainian population in the Polish-Lithuanian Commonwealth. Such activities of the Unitarian Church caused dissatisfaction among Orthodox believers, incited by the Orthodox clergy. In 1623, a religious conflict escalated into a rebellion by the citizens of Vitebsk. Smashing through doors and windows, militant Orthodox believers stormed the Bishop's palace. The conflict culminated in the assassination of Archbishop Josaphat Kuntsevich of Polotsk on 12 November 1623. On 29 June 1867 Pope Pius IX canonised him. The martyrdom of St Josaphat Kuntsevich has become for Ukrainians a symbol of the martyrdom of their people.

Keywords: *Šv. Juozapas, kankinystė, Ukraina, Brastos unija, karas / St. Josaphat, martyrdom, Ukraine, Brest Union, war.*

Юрій КОВАЛІВ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

“Полювання за Зубром” (поезія Миколи Гусовського)

Доповідь висвітлює творчу спадщину новолатинських поетів, які належали українській, литовській, польській, білоруській (литвинській) літературам, зокрема доробок священника, секретаря великокнязівської канцелярії та епископа Полоцького, публічного нотаря апостольської канцелярії для Великого князівства Литовського, представника Відродження Миколи Гусовського (блізько 1470 — після 1533) — магістра риторики, згодом доктора філософії Болонського університету, передусім його епічну поему «Пісня про зубра», або «Пісня про вигляд, лось зубра та полювання на нього» («Carmen de statura feritate ac venatione bisontis») на замовлення Папи римського Лева X Медічі, простежує історію її написання в контексті тогочасного письменства, появу латиномовної пам'ятки в Петербурзі (1853) й Krakovi (1894; з передовою й коментарями Я.